

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої до 120-річчя Національного університету
«Запорізька політехніка».
(14-15 травня 2020 року)

м. Запоріжжя

2020

УДК 334.72:339
С83

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»,
протокол № 4/20 від 2.03.2020 р.*

С83 **Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності:** Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 14-15 травня 2020 р. / За заг. редакцією проф. Ткаченко А. М. [Електронний ресурс] Електрон. дані. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана. – 408 с.

ISBN 978-617-529-275-4

Збірник містить стислий виклад доповідей і повідомлень учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», спрямованих на пошук шляхів розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в умовах трансформаційних змін в економіці України.

УДК 334.72:339

ISBN 978-617-529-275-4

© НУ «Запорізька політехніка», 2020

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Шановні учасники міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»!

Щиро вітаю Вас в Національному університеті «Запорізька політехніка»!

Національний університет «Запорізька політехніка» має 120-річну історію існування, завжди був і є провідним, конкурентоспроможним та таким, що постійно розвивається міжрегіональним центром інженерної та бізнес-освіти, що забезпечує підготовку високоякісних фахівців.

Національний університет «Запорізька політехніка» сьогодні – це 6 інститутів, 12 факультетів, 60 кафедр, на яких здійснюється підготовка фахівців за 51 спеціальністю. За роки існування в університеті підготовлено понад 85 тис. фахівців, серед яких близько 1,5 тис. громадяни іноземних країн Азії, Африки, Європи, Латинської Америки. Підтримуються ділові, наукові, освітянські та культурні зв'язки з навчальними закладами Китаю, Німеччини, Польщі, Росії, Франції тощо. В університеті здійснюється підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі і докторантурі, працюють спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій.

Викладацький склад налічує понад 724 працівника, з яких 513 мають наукові ступені і вчені звання, в т.ч. 81 докторів наук, професорів. Із числа викладачів 24 особи обрані дійсними членами і членами-кореспондентами галузевих академії України, 25 мають почесні звання заслужених діячів науки і техніки, заслужених працівників освіти, лауреатів Державної премії.

Сьогоднішнє поважне зібрання засвідчує про добрі наукові традиції, сталі творчі контакти, які склалися в нашому університеті з багатьма університетами України та інших країн, а також з представниками бізнесу.

Значення й унікальність конференції полягає в тому, що запропоновані до обговорення і дискусії питання акцентують увагу науковців на потребі пошуку шляхів вирішення існуючих проблем з розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Тож, усім учасникам конференції бажаю успіхів і сподіваюсь, що Ви отримаєте задоволення від гостинності нашого університету та Запорізького краю!

**З глибокою повагою,
ректор Національного університету
«Запорізька політехніка»
д.т.н., професор
Сергій Бєліков**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ІННОВАЦІЙНИМ ПІДХОДОМ.....	16
Livosko T.V., Tetirko G.E. PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF THE MECHANISM OF ADAPTATION OF PRODUCTION AND ECONOMIC SYSTEMS IN THE MANAGEMENT OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE.....	16
Андрєєва Л.О. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ НА ПРЕДМЕТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	18
Березівська Н.С., Винник І.В. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	20
Бобко Н.А., Некрасова О.О. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	22
Богдан Ю.М., Ткаленко В.М., Присяжна В.Ю. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ІННОВАЦІЙНИМ ПІДХОДОМ.....	24
Борисенко О.Є., Авраменко К.О. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ОЩАДЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА НА ПАТ «МОТОР СІЧ».....	26
Брагіна О.С., Примакова І.О. ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОКРАЩЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКУ.....	28
Брагіна О.С. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	30
Брагусь Г.А. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ ТА ЇХ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ.....	32
Бурбан О.В. УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ СИНТЕЗУ ПІДХОДІВ.....	34
Гугнін Е. А. УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ - ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ МОМЕНТІВ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ.....	36
Гуцалюк О.М., Гаврилова Н.В. КОНГЛОМЕРАТ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ФОРМА УТВОРЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	39
Гуца П.В. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РЕКЛАМНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.....	41
Дмитренко Р.М. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ СІЛЬСКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ.....	43

Косенко А.В. РОЗВИТОК БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОГО МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	46
Лівощко Т.В., Басарукіна В.О. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ПРОЦЕСУ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	48
Лівощко Т.В., Богомаз В.М. ПРОГРЕСИВНІ МЕТОДИ ПЛАНУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИПУСКУ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ..	50
Лівощко Т.В., Бурда А.Ю. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ....	53
Лівощко Т.В., Бурда А.Ю. СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ.....	56
Лівощко Т.В., Горлова С.Ю. МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	58
Лівощко Т.В., Дацько Н.М. ПОКРАЩЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО ОБЛІКУ ЩОДЕННИХ ВИТРАТ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА.....	61
Лівощко Т.В., Кучеренко Г.С. ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ МОДЕРНІЗАЦІЄЮ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	63
Лівощко Т.В., Кучеренко Г.С. СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	66
Лівощко Т.В., Семенов Ю.В. РИЗИКИ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	69
Ложачевська О.М., Франовська В.О. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ.....	71
Партин Г.О., Загородній А.Г. КОНТРОЛІНГ У СИСТЕМІ ВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВО – ГРУПИ ЕКОНОМІЧНОГО ВПЛИВУ.....	73
Платонов О. І. ГАРМОНІЗАЦІЯ ПЛАНІВ РОЗВИТКУ ПОРТОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ З ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	76
Покуса Т., Несторенко Т., Чердаклієва І. НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	79
Прокопенко К.О. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ МОДЕРНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	81
Разумова К.М., Ігнатюк В.В., Мушинська І.Р. ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЙОГО В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	83

Сагайдак М.П., Сімшаг І.О. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ НАЛАГОДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА «БІЗНЕС – ОСВІТА».....	85
Сас Н. М. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІДЕЯМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ, ЗАКЛАДУ.....	88
Скопенко Н.С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.....	90
Христенко О.В., Зернюк О.В. РОЛЬ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА...	92
Шатілова О.В., Шишук Н.О. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЄЮ.....	94
Шитікова Л.В., Антоневиц А.А. НОРМУВАННЯ ЗАТРАТ І ЇХ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ВИТРАТАМИ.....	96
Шитікова Л.В., Кугушева Ю.С. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА.....	98
Якубова К.В. РОЛЬ ІМІДЖУ КОМПАНІЇ У ФОРМУВАННІ ЛОЯЛЬНОСТІ КЛІЄНТІВ.....	100
СЕКЦІЯ 2. МОНИТОРИНГ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА АНТИКРИЗОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	102
Бобко Н.А., Дацько Н.М. ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗИ.....	102
Борисенко О.Є., Осипенко О.Є. СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	104
Головіна О.В., Волощук В.В. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА АНТИКРИЗОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....	107
Дубницький В. І., Науменко Н.Ю. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.....	111
Кобелева Т.О. КОМПЛАСНС-БЕЗПЕКА – АКТУАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ.....	113
Коваленко Н.О., Столярчук Н.В. БІЗНЕС-ПЛАН ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ АВІАКОМПАНІЄЮ.....	115
Коледіна К.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	117
Корчагіна В.Г. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: ВПЛИВ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ.....	119
Кравченко О.О., Васянович В.С. ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА РІВЕНЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	121

Кривов'язюк І.В. КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	123
М'ячин В.Г., М'ячина О.В. ПРОБЛЕМИ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	125
Марченко О.В. ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМИ РИЗИКАМИ.....	127
Новосьолова О.С. КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ОЦІНКА БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ.....	129
Павелко М.С., Сергієнко Т.І. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	131
Пахомова В.І. ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	133
Пінчук С.С. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	135
Пожуєва Т.О. ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ПОПЕРЕДЖЕННІ БАНКРУТСТВА.....	137
Сагайдак М.П., Костинець В.В., Костинець Ю.В. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ПОСТ-КРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ.....	138
Севастьянов Р.В., Поляшова О.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА».....	140
Ткачов М.М. ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	142
Цвілий С.М. ПРОБЛЕМИ ТА ПРИОРИТЕТИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У СФЕРІ НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	144
СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ЗА РЕСУРСО- ТА ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИМИ ПІДХОДАМИ.....	147
Bobko N.A. INNOVATIVE DEVELOPMENT AS A FACTOR OF THE COMPANY'S STRATEGIC SUCCESS.....	147
Krainik V., Krainik O. PROBLEMS OF INCREASE IN EFFICIENCY INNOVATIVE INVESTMENT ACTIVITIES IN SECTOR OF BIOTECHNOLOGIES.....	149

Абубекерова А.З. МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ...	151
Бережна О.Р., Сергієнко Т.І. ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	154
Беспрозванних О.О., Перерва П.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙ.....	156
Бобко Н.А., Рубан А.Р. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	158
Борисенко О.Є., Сілогаєв Є.А. ШЛЯХИ ПРИСКОРЕННЯ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ВИРОБНИЦТВА ІННОВАЦІЙНОГО ВИРОБУ.....	160
Войтків С.В. НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	162
Гордиенко И.С., Сергиенко Т.И. МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ЗА ИННОВАЦИОННЫМ ПОДХОДОМ.....	164
Гордієнко І.С., Сергієнко Т.І. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ.....	168
Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ВАРТІСНИЙ АНАЛІЗ ЯК МЕТОД ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ.....	170
Дідковська Л.І. МОДЕРНИЗАЦІЯ ЗРОШУВАЛЬНИХ СИСТЕМ ЗА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПІДХОДОМ.....	172
Євсєєва-Северина І.В. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК – ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	174
Компанець К.А., Зверева В.В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	176
Компанець К.А., Дидюк Л.А. РОБОТИЗАЦІЯ ГОТЕЛІВ ТА РЕСТОРАНІВ.....	179
Конащук В. Л. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ.....	182
Косенко А.В., Якушко А.Є. НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	184
Косенко О.П., Шинкаренко М.О. ФОРМУВАННЯ ТРАНСФЕРТНИХ ЦІН НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	186
Круть М.В. ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА БАЗА ДАНИХ НАУКОВИХ РОЗРОБОК ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН В УКРАЇНІ.....	188

Куріс Ю.В., Сергієнко Т.І. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	191
Лавська Н.В. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	193
Левченко Н.М. КОГНІТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	197
Малахова Ю.А., Бовсуновський Є.В. РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	200
Несторенко Д.О. КОМП'ЮТЕРІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛЮКУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ: ДОСВІД СЛОВАЧЧИНИ.....	202
Остенда А., Несторенко Т., Пузякова А. АВТОМАТИЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ.....	205
Павлюк Л.В., УСПІШНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ФАКТОРУ ПРИПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	207
Перерва П.Г., Виниченко А.А. МАРКЕТИНГОВІ РИСКІ ІННОВАЦІЙ.....	209
Пивовар Д. О., Сергієнко Т.І. ІННОВАЦІЙНА МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	211
Сафарова Г.Т., Сергієнко Т.І. ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	213
Свіщова Н.С., Перерва П.Г., Приходько Є.Г. РОЗВИТОК МЕТОДІВ ВИТРАТНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	215
Тебенко В.М. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВИД ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	217
Хобта М.О., Порфіренко В.І., Сукманюк В.М. АНАЛІЗ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ВАНТАЖНИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ КИЇВСЬКОГО РЕГІОНУ.....	219
СЕКЦІЯ 4. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ РОЗВИТКУ РЕСУРСО- ТА ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧОЇ ЕКОНОМІКИ.....	221
Seidakhmetov M.K., Tkachenko A.M. THE ROLE OF BUDGETING FOR A MODERN INDUSTRIAL ENTERPRISE.....	221

Sevast'yanov R.V. DIRECTIONS OF ENERGY SAVINGS OF UKRAINE'S INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	223
Богдан Ю.М. ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	225
Борисенко О.Є., Сморода О.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ.....	227
Борисенко О.Є., Федорець В.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ НА РИНКУ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ.....	229
Велієва В.О., Горлова І.В. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ.....	232
Гармаш Т.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ.....	234
Грицаєнко М.І., Грицаєнко Г.І. ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДРАЙВЕР ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ.....	236
Завадських Г.М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	238
Каніщенко О.Л., Чуприна Н.М. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ЕКОЛОГІЧНИ ВИКЛИКІВ.....	240
Козицька Г.В. ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ ЗА СТЕЙКХОЛДЕР-ПІДХОДОМ.....	242
Компанець К.А., Курілов Д.О. РЕМАРКЕТИНГ, ЯК МЕХАНІЗМ ДО ФОРМУВАННЯ ТІСНИХ ЗВ'ЯЗКІВ З КЛІЄНТАМИ.....	244
Компанець К.А., Литвишко Л.О., Артемчук В.О. ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВ.....	246
Компанець К.А., Устілова М.О. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В РЕСТОРАННІЙ ГАЛУЗІ.....	249
Конюхова Т.Г., Несторенко Т.П. ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ В УКРАЇНІ (ДОСВІД «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»).....	251
Кригульська Т.Б. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	253
Крохмальова О.В. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА В ДОНЕЧЧИНІ НА СЬОГОДНІ.....	254
Кустов В.П. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	256

Онуфрієнко Н.Л. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЯДІВ ДИНАМІКИ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ НА ПРИКЛАДІ ПОКАЗНИКА ОПТОВОГО ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	259
Онуфрієнко Н.Л., Вороніна А.С. ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР....	261
Саннікова С.Ф., Іванова М.В. ВИЯВЛЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РЕСУРСОВИКОРИСТАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ..	263
Саприкіна Т.А. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА ЯК ІНСТРУМЕНТ РИНКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	265
Сеник Л.Я., Марців І.В. РИНОК ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	267
Сепета В.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	271
Стахів І.М., Щуревич О.І. ФІНАНСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ СПОРУД В ПРОЦЕСІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ».....	273
Удова Л.О., Гаєвий А.Г. КОРПОРАЦІЇ І МАЛИЙ БІЗНЕС В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	275
Шубравська О.В. ОРГАНІЧНЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	277
Юрківський О.Й. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЕЛЕМЕНТ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	281
СЕКЦІЯ 5. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІД ЛІНІЙНОЇ ДО ЦИРКУЛЯРНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ.....	284
Kruhlikova V.V., Kolpakova D.V. WAYS OF INCREASE OF COMPETITIVENESS OF SOFTWARE PRODUCTS.....	284
Sysoiev V.V. COMPETITIVE ADVANTAGES OF SUPPLY CHAINS..	287
Zaichenko K.S., Zabrodna I.O. VISUAL CONTENT AS A TOOL FOR INFLUENCING THE CONSUMER.....	289
Безхлібна А.П. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ ЯК ПРІОРИТЕТ ПІДВИЩЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	291
Богуш Л.Г. МОДЕРНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	293
Болдирева Л.М. ВПРОВАДЖЕННЯ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЙ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ.....	295
Бондар Ю.А., Легінькова Н.І. ФОРМУВАННЯ УМОВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	297

Велієва В.О., Дреєва А.В. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	299
Гармідер Л.Д., Гончар Л.А. ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ПЛАВЛЕНИХ СИРІВ.....	301
Гармідер Л.Д., Федулова С.О., Гончар Л.А. КЛАСТЕРИЗАЦІЇ РЕГІОНІВ КРАЇНИ ЗА РІВНЕМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДАМИ DATA MINING.....	303
Гришко В.В. SMART-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ.....	305
Доценко Г.Є. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	307
Євсєєва-Северина І.В. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК - ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	309
Іванова М.І., Смесова В.Л. Болобан М.С. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	311
Колодяжна Т.В. ОСНОВНІ СТАДІЇ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	313
Компанець К.А., Лаврик І.Ф., Іванчук С. І. МОРФОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ....	315
Коптева В.В., Несторенко Т.П. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФАКТОР ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	318
Круглікова В.В., Задоян М.К. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ “Е-КАТАЛОГ”.....	321
Круглікова В.В., Яремченко Є.В. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ НАПИСАННЯ КОДУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	323
Пучкова С.І., Осатаненко М.Р. СТИМУЛЮВАННЯ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ ВИНОРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	326
Ткаченко А.М., Новік Н.В. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ.....	328
Ткачова Н.П. НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНУ «КОНКУРЕНЦІЯ».....	330
Цвілий С.М., Пилипенко Д.Є. РОЗРОБКА МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ.....	332

Чернега М.А. ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБОРОННИХ ПІДПРИЄМСТВ У РИНКОВИХ УМОВАХ.....	334
Шептуха О.М. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	336
Яшкіна Н.В., Жуков В.С. КОНКУРЕНТНИЙ СТАТУС КРАЇНИ ЯК ФАКТОР ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ.....	338
СЕКЦІЯ 6. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	340
Белоусов В. М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ.....	340
Бобровникова Р.Г., Ліпіліна О.С. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗНИЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	342
Бобровникова Р.Г., Ліпіліна О.С. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	344
Боднарчук Т.Л. ДЕТЕРМІНАНТИ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ 1990-Х РР.....	347
Братковська К.О. ОЦІНКА МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ...	349
Бура Е.Б. РОЗВИТОК СПІВРОБІТНИЦТВА З ПРОВІДНИМИ ДЕРЖАВАМИ СВІТУ.....	351
Гетманенко О.О. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	353
Гібадуллін О.В. ДОСВІД ЯПОНСЬКОЇ ТА СХІДНО-АЗІЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ.....	355
Житар М. О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СВІТОВОГО РИНКУ КОЛЕКТИВНОГО ІНВЕСТУВАННЯ.....	357
Жуліна М.Р., Заїка Г.В., Несторенко Т.П. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ТУРИСТИЧНІ ПОТОКИ У СВІТІ.....	359
Зборина И.М. ФОРМИРОВАНИЕ ПРЕДПОСЫЛОК РАЗВИТИЯ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В БЕЛАРУСИ.....	361
Малюков М.К., Круглікова В.В. БЕНЧМАРКІНГ ЯК ОДИН З МЕТОДІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	362

Плинокос Д.Д. ЕКСПОРТ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО УКРАЇНИ.....	365
Скрипник О.В., Вороніна О.Е. РОЛЬ ООН У ЗАПОБИГАННІ ТА ВРЕГУЛЮВАННІ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ...	367
СЕКЦІЯ 7. ВЕКТОРИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗА СТЕЙКХОЛДЕР-ПІДХОДОМ.....	369
Ostapenko V.V. STAKEHOLDER THEORY AND PERSONAL SUCCESS IN ORGANIZATION.....	369
Адаменко М.В. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	370
Важненко К.О., Сергієнко Т.І. СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	372
Городецька Т.Б., Шмирина А.І. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	374
Остапенко В.В. ТЕОРИЯ СТЕЙКХОЛДЕРОВ И РАБОТА С ТРУДОВЫМИ РЕСУРСАМИ.....	378
Остапенко В.В. УПРАВЛЕНИЕ ГРУППАМИ В ФОРМАЛЬНОЙ И НЕФОРМАЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ПРИ СТЕЙКХОЛДЕР ПОДХОДЕ.....	380
Пучкова С.І., Шмирина А.І. ГРЕЙДУВАННЯ В СИСТЕМІ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	382
Санін В.Л. АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ, ЯК ЧАСТИНА ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЄЮ.....	384
Ханенко А.В. ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS В УЧБОВОМУ ПРОЦЕСІ ВУЗІВ – ВИМОГА СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСНИКІВ	386
Шитікова Л.В., Братішко Я.Ю. СУТНІСТЬ, СКЛАД ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ.....	388
Шитікова Л.В., Дацько Н.М. ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЕФЕКТИВ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ.....	391
Шитікова Л.В., Маслов Д.Г. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ.....	393
Шитікова Л.В., Поляшова О.О. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ, МОТИВАЦІЇ ТА ОПЛАТИ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	395
Шитікова Л.В., Пущеня В.О. ОЦІНКА КРИТЕРІЇВ І ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ПРАЦІ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ.....	399

Шитікова Л.В., Сьбордова В.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ
МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ З УКРАЇНИ..... 403

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дані Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Теорія і практика торговельного підприємництва в Україні: [Кол. монографія] / за ред. Н.С. Танклевської. – Херсон: РВВ, 2018. – 206 с.

УДК 330.567.2

Грицаєнко М.І.¹, Грицаєнко Г.І.²

¹ канд. екон. наук, ТДАТУ ім. Дмитра Моторного

² канд. екон. наук, доц., ТДАТУ ім. Дмитра Моторного

ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДРАЙВЕР ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Індикатором розвитку національної економіки є ошадна та інвестиційна поведінка домогосподарств, які водночас є постачальниками економічних ресурсів і головними споживачами товарів та послуг. Сьогодні, як ніколи, Україні потрібна «... активна інвестиційна політика, яка б мала систему стратегічних і тактичних цілей, а також оцінку необхідних ресурсів для їхнього досягнення» [1, с. 86], що обумовлює актуальність порушеної теми дослідження.

Вважаємо, що заощадження домогосподарств можна розглядати як інвестиційний драйвер економіки країни внаслідок того, що вони можуть бути капіталізовані шляхом вкладення їх у різноманітні фінансові інститути і реальне виробництво.

Доходи одного домашнього господарства України за 2014-2018 рр. зростали щорічно в середньому за місяць на 21% і становили у 2018 р. 8,9 тис. грн., грошові витрати – відповідно на 19,1% до 7,4 тис. грн. При цьому інвестиції в нерухомість збільшувались в середньому на 93,5%, у капітальний ремонт, будівництво житла та інших будівель – на 5,0%, купівлю акцій, сертифікатів, валюти, вклади до банків – на 25,2%. За 2014-2018 рр. заощадження домогосподарств збільшувались щорічно в середньому на 33% – до 1466,08 грн. в місяць у 2018 р., що становить 16,5% від середньомісячних грошових доходів одного середньостатистичного домогосподарства. Тобто, особисті заощадження домогосподарств можуть бути суттєвим джерелом інвестування, і, як наслідок, значимим фактором економічного розвитку країни в цілому.

За даними Державної служби статистики України, розмір чистого заощадження сектора домашніх господарств в середньому за 2014-2018 рр. щорічно збільшувався на 0,6% і становив в 2018 р. 31,6 млрд. грн. Однак достатньо високий рівень заощаджень домашніх господарств не гарантує

автоматичної активізації їхньої інвестиційної діяльності. Необхідний ефективний механізм трансформації заощаджень в інвестиційні ресурси, що потребує розвиненості державних інститутів і ефективності їхньої діяльності, наявності відповідної ринкової інфраструктури.

Однією з причин низького рівня перетворення особистих заощаджень домогосподарств в інвестиційні ресурси є недостатній рівень фінансової грамотності населення. Саме тому особливої актуальності набуває формування ринково-орієнтованого домашнього господарства з високою фінансовою культурою населення. Вважаємо, що ефективним інструментом для цього може стати соціальний капітал. Він безпосередньо накопичується та використовується в соціальній сфері, розвиток якої потребує нового підходу до соціального інвестування – головного інструменту соціальної відповідальності на всіх рівнях [2, с. 188].

Соціальні інвестиції покликані вирішувати існуючі проблеми розвитку економіки, серед яких – стрімке збільшення потоку міграції, скорочення кількості робочих місць, зменшення реальних доходів та погіршення якості життя населення тощо [3, с. 127]. Соціальні інвестиції сприяють створенню та збільшенню соціального капіталу, і, навпаки, соціальний капітал активізує процеси соціального інвестування [4, с. 47]. В той же час сам соціальний капітал потребує інвестицій – «...витрати ресурсів і часу, які спрямовані на формування моделей поведінки, норм і життєвих цінностей, а також довіри з метою підвищення якості життя окремих людей та добробуту суспільства в цілому» [5, с. 54].

Вважаємо, що залучення різноманітних ресурсів домашніх господарств в економічний оборот буде сприяти тому, що їхні особисті заощадження стануть потужним двигуном розвитку економіки країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 2017. Вип. 3. № 1. С. 80–93.
2. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 188-194.
3. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції: сутність, стан та особливості здійснення на селі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2018. № 1. С. 126-132.
4. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Місце соціальних інвестицій у розвитку соціального капіталу. *Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід*: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18 квітня 2018 р. Київ : КНЕУ, 2018. С. 45-48.

5. Грицаєнко М.І. Інвестиції в соціальний капітал як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 19-21 березня 2019 р., Ч. 1. Львів: ЛНАУ, 2019. С. 54-56.

УДК: 330.34

Завадських Г.М.¹

¹канд. екон. наук, доц. ТДАТУ ім. Дмитра Моторного

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні існує поділ підприємств на типи згідно статті 55 Господарського кодексу: суб'єкти мікропідприємництва (до 10 осіб, до 2 млн. євро), малого підприємництва (до 50 осіб, до 10 млн. євро), середнього підприємництва (до 250 осіб, до 50 млн. євро) та великого підприємництва (більше 250 осіб, більше 50 млн. євро). Дослідження показало, що не існує єдиної думки щодо поняття «малий бізнес». Вважаємо, що в сучасних умовах сутність малого бізнесу слід визначати як самостійну, ініціативну, практичну, що здійснюється на власний ризик, господарську діяльність малих підприємницьких структур, спрямовану на реалізацію власного економічного інтересу з метою отримання прибутку.

В умовах нестабільної соціально-економічної та політичної ситуації в Україні надважливе значення для стабілізації економіки мають розвиток та підтримка малих підприємств. Оскільки малий бізнес дуже чутливий до економічних змін, його стан в нашій країні залишається незадовільним. На основі проведеного аналізу, можна стверджувати, що рівень розвитку малого підприємництва в Україні залишається низьким і стримується низкою факторів. Подальший розвиток малого бізнесу є надійним потенціалом України в подоланні негативних соціально-економічних процесів, таких як, відтік працездатного населення за кордон, низький рівень якості життя, високий рівень тінізації економіки, низька конкурентоспроможність частини вітчизняних виробництв.

За даними Державного комітету статистики України станом на 01.01.2018 в Україні налічувалося 1839593 суб'єктів господарювання, з яких 339374 малих підприємства, в тому числі 292772 мікропідприємства та 1483297 суб'єктів малого підприємництва (ФОП), в тому числі 1471965 суб'єктів мікропідприємництва. В 2018 році в порівнянні з 2010р. кількість малих підприємств в країні зменшилась на 5,26 %, а мікропідприємств – на 2,62 %. Динаміка кількості малих та мікропідприємств

Наукове електронне видання
Можна використовувати в локальному
та мережному режимах

**Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової
діяльності**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої до 120-річчя Національного університету
«Запорізька політехніка».
(14-15 травня 2020 року)

Один електронний оптичний диск (DVD-ROM); супровідна документація.
Тираж 100 прим. Зам. № 564

Видавець і виготовлювач
Національний університет «Запорізька політехніка»
Україна, 69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
Тел.: (061) 769-82-96, 220-12-14

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6952 від 22.10.2019.